

**UCHWAŁA NR XXXIV/300/20
RADY MIEJSKIEJ W ŚWIĘTOCHŁOWICACH**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 2, art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492, z późn. zm.), art. 10 ust. 1-4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z późn. zm.)

**Rada Miejska w Świętochłowicach
uchwała:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Świętochłowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej
w Świętochłowicach

Zbigniew Nowak

Załącznik do uchwały Nr XXXIV/300/20
Rady Miejskiej w Świętochłowicach
z dnia 21 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2021**

SPIS TREŚCI:

I. PODSTAWY PRAWNE	3
II. WPROWADZENIE I OPIS PROBLEMU	4
III. ANALIZA SWOT.....	6
IV. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	8
V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	11
VI. ZASOBY ORAZ PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANI	14
VII. REALIZACJA ORAZ KONTROLA REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	15
VIII. CEL GŁÓWNY I OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU	16
IX. OBSZARY, SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU (SPÓJNE Z REKOMENDACJAMI PARPA NA ROK 2021).....	17
X. ZASADY FINANSOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU	21
XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	22

I. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 opracowano na podstawie:

- 1) Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277 z póź. zm.),
- 2) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050.),
- 3) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
- 4) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 r. poz. 685).
- 5) Uchwały nr LIII/432/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Świętochłowice,
- 6) Uchwały nr LIII/433/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Świętochłowice,
- 7) Uchwały nr LIII/434/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Świętochłowice,
- 8) Zarządzenia nr 692/2020 z dnia 19.10.2020 Prezydenta Miasta Świętochłowice w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świętochłowicach oraz wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świętochłowicach.
- 9) Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, (brak odpowiednika na lata przyszłe).

II. WPROWADZENIE I OPIS PROBLEMU

Opracowanie jednego, wspólnego programu, który będzie łączył profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych z prowadzeniem działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii to odpowiedź na aktualne tendencje w zakresie metod przeciwdziałania sięganiu po środki psychoaktywne. Obejmuje on także metody rozwiązywania ww. problemów. Współczesna profilaktyka i leczenie osób uzależnionych powinny łączyć problematykę alkoholową i szeroko rozumianą narkotykową. Takie podejście uwarunkowane jest analizą rzeczywistości, w której osoby spożywające alkohol zamiennie sięgają także po inne środki psychoaktywne, a nierzadko łączą je z alkoholem.

Polityka społeczna i zdrowotna w szerokim rozumieniu powinna opierać się na realizacji dobrych programów profilaktycznych. Ich celem jest przyjazne promowanie wśród odbiorców zdrowego stylu życia, a także skuteczne opóźnienie inicjacji alkoholowej wśród młodego pokolenia – dzieci i młodzieży. Realizacja tych programów oparta jest na wdrażaniu w szkołach i innych placówkach działań profilaktycznych o różnym charakterze. Jednocześnie powinna być powiązana z prowadzeniem szeroko zakrojonych i intensywnych kampanii edukacyjnych i informacyjnych, skierowanych do wychowawców, rodziców oraz osób konsumujących alkohol. Istotne jest również prowadzenie działań wspierających liderów i rówieśników oraz podnoszenie wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w rozwiązywanie problemów alkoholowych (nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny).

Stworzenie kompleksowej, a zarazem spójnej strategii mającej na celu przeciwdziałanie uzależnieniom wymaga skoordynowanych działań wszystkich jednostek samorządowych i innych podmiotów, które działają na terenie Gminy Świętochłowice. Ta współpraca sprzyjać będzie efektywności systemu pomocy osób uzależnionych lub zagrożonych pojawieniem się tego zjawiska. Aktualnie alkoholizm należy do najczęściej występujących problemów społecznych, a jego negatywne skutki ujawniają się w sferze fizycznej oraz psychicznej wśród osób uzależnionych oraz ich rodzin. Złożoność problemów wynikających z uzależnienia wymaga opracowania właściwej strategii, która będzie obejmowała wiele elementów. Jej istota powinna opierać się na długofalowym oddziaływaniu w celu wprowadzenia trwałej zmiany nawyków – zwiększenia zdolności w zakresie utrzymywania abstynencji. Istotna jest także poprawa

umiejętności rozwiązywania osobistych problemów, wdrażanie do prowadzenia zdrowego i konstruktywnego stylu życia, a także zdobycie wiedzy oraz umiejętności w zakresie sposobów redukcji zaburzeń somatycznych i psychicznych. Te działania mają na celu utrwalanie prawidłowych wzorców zachowań oraz poprawę funkcjonowania w życiu społecznym. Z raportu Światowej Organizacji Zdrowia pt. „Zagrożenia dla zdrowia światowego. Śmiertelność i obciążenie chorobami powodowane wybranymi najpoważniejszymi zagrożeniami” wynika, że alkohol plasuje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Dane zawarte w ww. raporcie wskazują również na istotny związek między spożywaniem alkoholu, a wystąpieniem ponad 60 rodzajów chorób i urazów. Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne (Moskalewicz J., Kiejna A., Wojtyniak B. (2012), Kondycja psychiczna mieszkańców Polski, raport z badań) pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 2,5 mln.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021, zwany dalej Programem, zawiera sposoby realizacji zadań własnych Gminy Świętochłowice dotyczących działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Obowiązek jego uchwalenia wynika z art. 4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wymieniona ustawa określa zadania własne gminy w zakresie realizowania działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Wskazuje także na konieczność integracji osób uzależnionych od alkoholu ze środowiskiem społecznym.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest procedurą analityczną, która pozwala na gromadzenie i porządkowanie danych oraz ich przejrzystą prezentację. Służy wyznaczeniu kierunków działania. Istotą analizy jest identyfikacja czynników wpływających na funkcjonowanie programu i wskazanie najlepszego rozwiązania, kierunków działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeniu słabych stron i wykorzystaniu szans i mocnych stron w danym obszarze.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ postrzeganie alkoholizmu jako jednego z najpoważniejszych czynników ryzyka dla zdrowia populacji (wg WHO), ✓ systematyczne prowadzenie przez różne instytucje badawcze i naukowe badań obejmujących problematykę uzależnień, ✓ realizacja różnorodnych form profilaktyki skierowanych do dzieci i młodzieży oraz programów promocji zdrowego stylu życia i aktywności sportowej dzieci i młodzieży, ✓ wzmacnianie sieci placówek wsparcia dziennego na terenie miasta Świętochłowic, ✓ zaangażowanie różnych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, środowisk abstynenckich i instytucji w działania na rzecz promocji zdrowego stylu życia oraz zapobiegania picia alkoholu przez dzieci i młodzież, ✓ możliwość doskonalenia zawodowego osób działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, ✓ rozwinięty system rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ niska wiedza społeczna na temat działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świętochłowicach, ✓ problem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, ✓ brak oferty terapeutycznej dla niektórych grup pacjentów (osoby nieletnie i po 65 roku życia), ✓ brak badań służących ocenie efektywności programów i strategii profilaktycznych, ✓ zróżnicowany poziom jakości zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty, ✓ małe zainteresowanie pracowników ochrony zdrowia udziałem w szkoleniach w zakresie wczesnego rozpoznawania problemów alkoholowych i podejmujących interwencje wobec pacjentów pijących ryzykownie i szkodliwie, ✓ brak nowych organizacji pozarządowych specjalizujących się w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ regulacje prawne, ustawowy obowiązek gmin w zakresie opracowania i realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomani, ✓ możliwości finansowe w realizacji GPRPAIN, ✓ obowiązek szkół i placówek oświatowych w realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych, ✓ sieć placówek wsparcia dziennego realizujących programy o charakterze socjoterapeutycznym, terapeutycznym i opiekuńczym, ✓ działalność ruchów abstyntenckich na rzecz rozwijania postaw abstyntenckich i kształtowania postaw moralnych, ✓ program uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez osoby prowadzące profilaktykę uzależnień. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ obniżenie wieku inicjacji alkoholowej, ✓ społeczne przyzwolenie na nadużywanie napojów alkoholowych, ✓ łamanie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, ✓ niechęć do podejmowania leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione, ✓ stereotypy w postrzeganiu osób uzależnionych i ich rodzin oraz na temat nietrzeźwości, ✓ stygmatyzacja dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, ✓ zjawisko przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, ✓ zjawisko picia alkoholu przez kobiety w ciąży, ✓ mało efektywna procedura zobowiązania do leczenia odwykowego.

IV. DOSTĘPNOŚĆ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Podstawowym zadaniem jednostki samorządu terytorialnego na gruncie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia dostępności napojów alkoholowych na terenie gminy. Realizując to zadanie Rada Miejska w Świętochłowicach podjęła następujące uchwały:

1. Uchwała nr LIII/432/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Świętochłowice,
2. Uchwała nr LIII/433/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia ograniczenia w godzinach nocnej sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży na terenie miasta Świętochłowice,
3. Uchwała nr LIII/434/18 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 10 września 2018 r. w sprawie określenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Świętochłowice,

Pierwsza z wymienionych uchwał została podjęta w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 10 stycznia 2018 roku o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2018 roku poz. 310). Zgodnie z jej zapisami Rada Miejska zobowiązana była w terminie 6 miesięcy od wejścia w życie wspomnianej ustawy do podjęcia uchwały określającej maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta, odrębnie dla:

1. poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych:
  - a. do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
  - b. powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
  - c. powyżej 18% zawartości alkoholu,
2. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
3. zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

W wyniku poczynionych analiz, przy uwzględnieniu konieczności ograniczania dostępności napojów alkoholowych, ustalono na terenie miasta maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 300 zezwoleń, w tym:

- 110 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,

- 95 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 95 zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu,

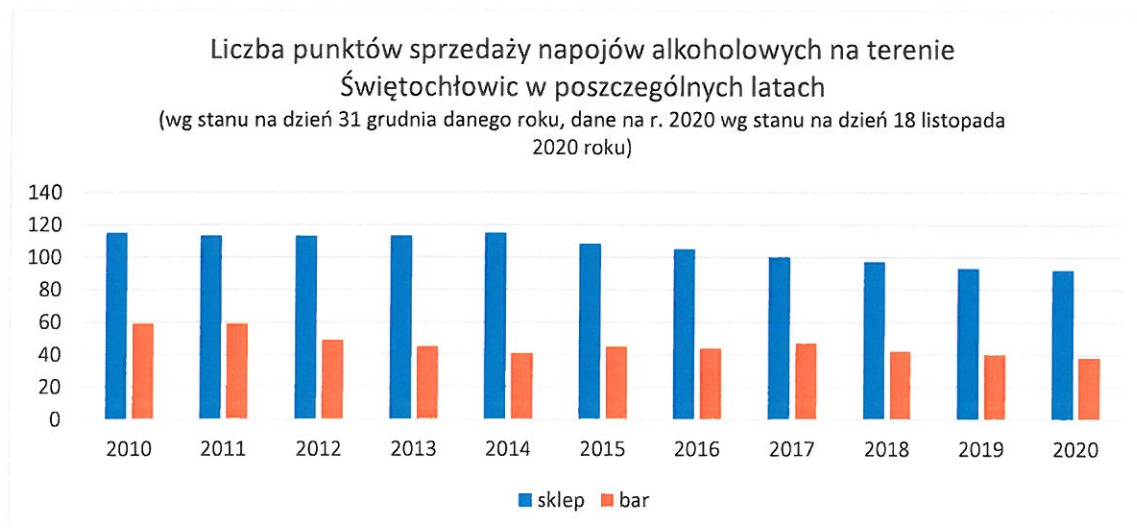
oraz maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 120 zezwoleń, w tym:

- 55 zezwoleń do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,
- 30 zezwoleń powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),
- 35 zezwoleń powyżej 18% zawartości alkoholu.

Poniższa tabela prezentuje aktualne wykorzystanie przyjętych limitów według stanu na dzień 19.11.2020 r.

Rodzaj zezwolenia	Sklepy	Bary
do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo	91	38
powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	82	16
powyżej 18% zawartości alkoholu	81	22
Suma	254	76

Wspomnieć należy, że poprzednie regulacje ustalały liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych (nie zezwoleń) i nie pozwalały na ograniczenie liczby punktów sprzedaży napojów do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, a jedynie punktów sprzedaży oferujących pozostałe napoje alkoholowe.

Powyższy wykres pokazuje, że począwszy od 2014 roku, w przypadku sklepów, oraz od 2017 roku, w przypadku barów, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych sukcesywnie maleje.

Druga z wymienionych uchwał wprowadziła na terenie miasta ograniczenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży między godziną 23⁰⁰ a 6⁰⁰. Podjęcie uchwały w takim brzmieniu było następstwem sygnalizowanych przez mieszkańców oraz Komendę Miejską Policji w Świętochłowicach przypadków naruszeń porządku publicznego oraz spoczynku nocnego, w związku ze sprzedażą napojów alkoholowych w porze wieczorowo-nocnej, oraz nałożonego na organy samorządu terytorialnego obowiązku podejmowania działań zmierzających, między innymi do ograniczania spożycia napojów alkoholowych, jak i przeciwdziałania powstawaniu negatywnych następstw spożywania alkoholu. Przyjęcie takiego rozwiązania skutecznie wyeliminowało negatywne zjawiska towarzyszące działalności całodobowych sklepów oraz pozytywnie wpłynęło na poczucie bezpieczeństwa oraz komfort życia okolicznych mieszkańców.

Trzecia uchwała stanowi, że punkty sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 25 m od:

1. przedszkoli, szkół i placówek oświatowo-wychowawczych w rozumieniu ustawy Prawo oświatowe,
2. budynków przeznaczonych do sprawowania kultu religijnego w rozumieniu ustawy Prawo budowlane.

Przez odległość należy rozumieć najkrótszą drogę od wejścia używanego publicznie do obiektów, o których mowa wyżej, do wejścia do placówki handlowej – gastronomicznej. Pomiaru odległości dokonuje się wzdłuż osi pieszych ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem przepisów ruchu drogowego.

Wprowadzone powyższymi aktami rozwiązania stanowią realizację obowiązku nałożonego przez ustawodawcę na jednostki samorządu terytorialnego na gruncie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracuje w ramach obowiązujących przepisów prawa, Regulaminu Organizacyjnego (opublikowanego w stosownym Zarządzeniu Prezydenta Miasta Świętochłowice) oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świętochłowice uchwalonego przez Radę Miejską w Świętochłowicach.

Komisja inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz ochrony przed przemocą na terenie Miasta Świętochłowice oraz działania na rzecz integracji społecznej osób uzależnionych i/lub dotkniętych przemocą i ich rodzin. Podejmuje również czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, zgodnie z właściwymi przepisami.

Członkowie Komisji podnoszą swoją wiedzę i kompetencje poprzez regularne uczestnictwo w szkoleniach, seminariach, warsztatach i konferencjach dotyczących problematyki uzależnień i przemocy.

Do zadań Komisji w szczególności należy:

- 1) Rozpatrywanie spraw związanych z wprowadzaniem w życie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świętochłowice oraz opiniowanie wszystkich projektów związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świętochłowice.
- 2) Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, innych uzależnień, w tym narkomanii oraz przemocy w rodzinie w zakresie, m.in.:
  - a) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich rodzin, osób zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, innych substancji (w tym narkotyków), oraz przemocą,
  - b) udzielania rodzinom, w których występują problemy uzależnień i przemocy, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- c) profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy, w szczególności wobec dzieci i młodzieży.
- 3) Rozpatrywanie zawiadomień osób i instytucji o przypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- 4) Prowadzenie postępowań w stosunku do osób nadużywających alkoholu, w tym:
  - a) kierowanie na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
  - b) wnioskowanie do sądu o zarządzenie poddania się badaniu osoby w przypadku braku opinii biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
- 5) Prowadzenie postępowań w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu, w tym:
  - a) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
  - b) wnioskowanie do sądu o ustanowienie kuratora na czas trwania tego leczenia.
- 6) Współdziałanie z organami gminy, instytucjami, zakładami pracy, osobami fizycznymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynenckiej oraz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy.
- 7) Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej.
- 8) Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Świętochłowice na podstawie upoważnienia wydanego przez Prezydenta Miasta Świętochłowice.
- 9) Uczestniczenie w kontrolach dotyczących prawidłowości wydatkowania przyznanych środków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świętochłowice.

Komisja opiniuje projekty uchwał w sprawie:

- 1) Maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Miasta Świętochłowice.
- 2) Zasad usytuowania na terenie Miasta Świętochłowice miejsc sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3) Ograniczenia w godzinach nocnych sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta.
- 4) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Świętochłowice.

Zasady wynagradzania członków Komisji:

- 1) Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 300 zł (brutto) za udział w każdym posiedzeniu.
- 2) Zastępcy Przewodniczącego Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 250 zł (brutto) za udział w każdym posiedzeniu (w przypadku nieobecności Przewodniczącego).
- 3) Sekretarzowi Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 225 zł (brutto) za udział w każdym posiedzeniu.
- 4) Członkowi Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 150 zł (brutto) za udział w każdym posiedzeniu.

Wynagrodzenie wypłacane będzie miesięcznie, nie później niż do 5 dnia następnego miesiąca za miesiąc poprzedni.

**VI. ZASOBY ORAZ PODMIOTY ZAJMUJĄCE SIĘ PROFILAKTYKĄ
I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIEM NARKOMANI**

1. **Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** działający przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Spółka z o.o.
2. **Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Przystań"** w Świętochłowicach.
3. **Miejski Zarząd Oświaty** w Świętochłowicach (w zakresie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży świętochłowickich przedszkoli, szkół i placówek oświatowych).
4. **Ośrodek Pomocy Społecznej** w Świętochłowicach.
5. **Centrum Integracji Społecznej** w Świętochłowicach.
6. **Ośrodek Sportu i Rekreacji "Skalka"** w Świętochłowicach.
7. **Centrum Kultury Śląskiej** w Świętochłowicach.
8. **Komenda Miejska Policji w Świętochłowicach** w Świętochłowicach.
9. **Sąd Rejonowy w Chorzowie Wydział III Rodzinny i Nieletnich** w Chorzowie (orzekający o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu).
10. **Straż Miejska** w Świętochłowicach.
11. **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** w Świętochłowicach.
12. **Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom** w Chorzowie
13. **Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Spróbuj z Nami”** w Świętochłowicach.
14. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje oraz podmioty wpisane do ewidencji działalności gospodarczej realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

**VII. REALIZACJA ORAZ KONTROLA REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.**

Realizatorami zadań programu są jednostki organizacyjne miasta oraz organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje oraz podmioty wpisane do ewidencji działalności gospodarczej realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Zlecenie realizacji zadań, o których mowa w Rozdziale IX nastąpi po przeprowadzeniu procedury właściwej dla podmiotu ubiegającego się o ich realizację.

Wykonawcy zadań będą realizować je w oparciu o programy, w których określona będzie: diagnoza problemu, cele programu, harmonogram, formy realizacji i metody pracy, uczestnicy zadań, ich liczba i sposób ich rekrutacji, miejsce i czas realizacji zadań programu oraz środki i materiały niezbędne do jego realizacji, a także wskaźniki i sposób ewaluacji programu oraz sposób jego rozliczenia.

Szczegółowe plany realizacji programów będą zatwierdzane i rozliczane z uwzględnieniem ewaluacji programów, na podstawie sprawozdania rzeczowego i finansowego po zakończeniu realizacji programu.

Rozliczenia finansowe odbywać się będą zgodnie z zawartymi umowami/porozumieniami/powierzeniami/zleceniami. Ostateczna liczba zadań będzie uzależniona od wartości przyjętych ofert i wielkości środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wytyczne do realizacji zadań wynikających z programu zawiera przewodnik pn. „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych”, opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Systematyczne zbieranie, analiza i interpretacja danych w trakcie realizacji Programu oraz po jego zakończeniu ma na celu określenie efektywności poszczególnych działań. Dane te posłużą lepszemu projektowaniu kolejnych strategii profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy. Monitoring odbywać się będzie w sposób ciągły poprzez bieżące kontrolowanie jakości i rzetelności realizowanych działań, ścisłą współpracę z ich realizatorami oraz analizę i interpretację danych sprawozdawczych.

VIII. CEL GŁÓWNY I OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

Cel główny: profilaktyka uzależnień mieszkańców (szczególnie dzieci i młodzieży) poprzez podniesienie poziomu wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu i promowanie zdrowego stylu życia oraz prowadzenie skoordynowanych działań terapeutycznych i rehabilitacyjnych zmierzających do radzenia sobie z istniejącymi problemami uzależnień i ich skutkami na tle społecznym.

Realizacja powyższego celu przełoży się na:

- stworzenie warunków podejmowania leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych;
- ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych i występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie;
- wspieranie zdrowych form spędzania wolnego czasu przez osoby dorosłe, dzieci i młodzież;
- realizację programów profilaktycznych rekomendowanych, promujących trzeźwy, bezpieczny styl życia oraz kształtujących postawy i zachowania prozdrowotne dzieci i młodzieży;
- skuteczne działania informacyjno-edukacyjne, w tym kampanie edukacyjne dotyczące ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu i zażywania narkotyków.

Program został dostosowany do potrzeb i specyfiki Gminy Świętochłowice. Stanowi kontynuację działań systemowych rozpoczętych w latach ubiegłych. Ponadto uwzględnia lokalne możliwości jego realizacji, gdyż działania podejmowane przez Gminę w celu ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol wymagają współpracy wielu podmiotów.

Oczekiwane efekty:

- zmniejszenie liczby osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych;
- poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób uzależnionych;
- zmiana sposobu spędzania wolnego czasu;
- opóźnienie wieku inicjacji picia napojów alkoholowych i używania środków psychoaktywnych u młodzieży;
- złagodzenie problemu marginalizacji;
- zdobycie umiejętności zawodowych i społecznych.

**IX. OBSZARY, SZCZEGÓŁOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU
(SPÓJNE Z REKOMENDACJAMI PARPA NA ROK 2021)**

OBSZAR 1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu:

- ✓ zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom pijącym szkodliwie odpowiedniej oferty w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- ✓ poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania:

- 1) wspieranie i dofinansowanie placówki leczenia uzależnień od alkoholu prowadzącej specjalistyczną terapię i poradnictwo dla osób z rodzin z problemem alkoholowym, m.in. poprzez realizację programów psychoterapii uzależnień, indywidualnej psychoterapii osób uzależnionych, programy ograniczania picia alkoholu, programy redukcji szkód etc.,
- 2) podnoszenie kompetencji pracowników placówek i przedstawicieli instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnienia od alkoholu i środków psychoaktywnych,
- 3) wspieranie realizacji programów terapeutycznych w ośrodkach leczenia odwykowego leczących mieszkańców Świętochłowic oraz wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych na rzecz tych pacjentów,
- 4) wspieranie działań mających na celu podnoszenie jakości usług w lecznictwie odwykowym i placówkach pomocowych w zakresie uzależnień,
- 5) doposażenie placówek lecznictwa odwykowego, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów w placówce,
- 6) wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w domach pomocy społecznej,
- 7) wspieranie działań mających na celu reintegrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz sprzyjających ochronie rodzin z problemem uzależnień przed marginalizacją społeczną,
- 8) wspieranie realizacji programów umożliwiających reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od alkoholu,

- 9) podejmowanie i wspieranie działań w zakresie stosowania metod wczesnego diagnozowania problemów alkoholowych i narkomanii oraz krótkiej interwencji,
- 10) zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach specjalistycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dla ofiar przemocy.

OBSZAR 2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy/narkomania, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie:

- ✓ zapewnienie rodzinom interdyscyplinarnej, kompleksowej, szybkiej i skutecznej pomocy,
- ✓ poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i osób dorosłych z problemem uzależnienia od alkoholu, narkomanii lub przemocy.

Zadania:

- 1) podejmowanie działań zobowiązujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego,
- 2) wsparcie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 3) objęcie wsparciem psychologicznym i prawnym ofiar przemocy w rodzinie,
- 4) usprawnienie współpracy, w tym przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb (pedagodzy, psychologdy, pracownicy socjalni) ze szczególnym uwzględnieniem policji i kuratorskiej służby sądowej,
- 5) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym finansowanie szkoleń i podróży służbowych członków zespołu oraz grup roboczych,
- 6) wsparcie i dofinansowanie działań zwiększających wiedzę społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomani oraz możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy,
- 7) zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym,
- 8) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 9) dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą z rodzin alkoholowych,
- 10) finansowanie zadań realizowanych przez specjalistyczne i opiekuńcze placówki wsparcia dziennego,
- 11) dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym/przemocy w rodzinie,

- 12) wspieranie przedsięwzięć mających na celu reintegrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
- 13) tworzenie systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z FAS/FAE oraz ich rodziców i opiekunów,
- 14) zwiększanie kompetencji w zakresie obszaru 2 pracowników Wydziału Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach nadzorującego Program.

OBSZAR 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży:

- ✓ podniesienie świadomości społecznej w zakresie problemów alkoholowych i problemu narkomanii oraz promowanie zdrowego stylu życia,
- ✓ umożliwienie dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym uczestnictwa w różnorodnych formach działań profilaktycznych.

Zadania:

- 1) zwiększanie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz osób odpowiedzialnych w danych jednostkach i organizacjach za tworzenie i realizację programów profilaktycznych rekomendowanych,
- 2) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie szkód płynących ze spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież,
- 3) prowadzenie programów profilaktycznych na terenie szkół i placówek działających na rzecz dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych ramach systemu rekomendacji,
- 4) wspieranie działań łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową poprzez prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu,
- 5) poszerzanie wiedzy rodziców w zakresie ich kompetencji wychowawczych w obszarze zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
- 6) inicjowanie i organizowanie form zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych o charakterze kulturalnym i sportowo-turystycznym jako profilaktyki pozytywnej,
- 7) udział w ogólnokrajowych i miejskich kampaniach edukacyjnych, z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych,
- 8) prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach,

- 9) prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji,
- 10) prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych,
- 11) wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- 12) tworzenie sieci punktów informacyjnych,
- 13) zwiększanie kompetencji w zakresie obszaru 3 pracowników Wydziału Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach nadzorującego Program.

OBSZAR 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomani:

- ✓ zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji i osób w realizację niniejszego Programu,
- ✓ propagowanie modelu interdyscyplinarnej formuły współpracy przy realizacji zadań przez poszczególne podmioty.

Zadania:

- 1) wspieranie działalności klubów abstynenta oraz innych form pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione oraz ich rodziny,
- 2) współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi programy w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom uzależnień,
- 3) wspieranie i dofinansowanie udziału w szkoleniach zwiększających kompetencje i umiejętności, przedstawicieli grup zawodowych mających w zakresie działania terapię lub profilaktykę uzależnień, rozwiązywanie problemów alkoholowych, przeciwdziałanie przemocy domowej, reintegrację społeczną i zawodową osób uzależnionych od środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki),
- 4) współpraca z ROM-E „Metis”, Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym „WOM” w Katowicach w zakresie organizowania szkoleń z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
- 5) dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych w świetlicach i placówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe, instytucje i inne podmioty,
- 6) wspieranie działań Policji, Straży Miejskiej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz zwiększania

bezpieczeństwa na drogach, w tym przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i pieszych użytkowników dróg,

- 7) utrzymanie i finansowanie stanowisk ds. realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 8) dofinansowanie działań Ośrodka Pomocy Osobom Uzależnionym i Ich Rodzinom w zakresie prowadzenia działalności informacyjno-edukacyjnej,
- 9) zwiększanie kompetencji w zakresie obszaru 4 pracowników Wydziału Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach nadzorującego Program.

OBSZAR 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- ✓ prowadzenie systematycznych rozeznów i kontroli w placówkach prowadzących sprzedaż alkoholu.

Zadania:

- 1) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 2) prowadzenie kontroli w placówkach handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

X. ZASADY FINANSOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są dochody z opłat za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Środki zaplanowane w budżecie Miasta na rok 2021 celem realizacji niniejszego Programu wynoszą 870 000,00 zł. Środki niewykorzystane w budżecie na rok 2020 zostaną włączone w budżet na rok 2021

XI. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Bieżący nadzór oraz koordynację nad realizacją Programu sprawuje Wydział Rozwoju i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach.
2. Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przekazywane będzie Radzie Miejskiej w Świętochłowicach w terminie do 31 marca 2021 roku za rok uprzedni.